

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-372/19

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)
proti
Weareone.World BVBA
a
Wecandance NV

Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 25. novembra 2020

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Hospodárska súťaž – Článok 102 ZFEÚ – Zneužitie dominantného postavenia – Pojem ‚neprimerané ceny‘ – Organizácia kolektívnej správy autorských práv – Postavenie faktického monopolu – Dominantné postavenie – Zneužitie – Predvedenie skladieb na hudobných festivaloch – Sadzobník založený na hrubých príjmoch získaných z predaja vstupeniek – Primeraný vzťah s plnením poskytovaným organizáciou kolektívnej správy práv – Určenie časti hudobného repertoáru organizácie kolektívnej správy práv, ktorý bol skutočne predvedený“

1. *Dominantné postavenie – Nespravodlivé obchodné podmienky – Posúdenie – Organizácia kolektívnej správy autorských práv disponujúca monopolom – Stanovenie poplatkov vypočítaných na základe sadzby uplatňovanej na hrubé príjmy získané z predaja vstupeniek festivalu – Zneužitie – Neexistencia – Neodpočítateľnosť výdavkov na prvky nesúvisiace s používaním chránených hudobných diel – Neexistencia vplyvu – Overenie prislúchajúce vnútroštátnemu súdu*
[Článok 102 prvý odsek písm. a) ZFEÚ]

(pozri body 28 – 32, 37 – 48)

2. *Dominantné postavenie – Nespravodlivé obchodné podmienky – Posúdenie – Organizácia kolektívnej správy autorských práv disponujúca monopolom – Uloženie poplatkov za predvedenie diel pochádzajúcich z jej repertoáru – Odstupňovaný paušálny systém sadzieb v závislosti od pomeru vykonávaných hudobných diel pochádzajúcich z tohto repertoáru – Prípustnosť – Podmienky – Overenie prislúchajúce vnútroštátnemu súdu*
[Článok 102 prvý odsek písm. a) ZFEÚ]

(pozri body 28 – 32, 49 – 59)

Zhrnutie

SABAM, obchodná spoločnosť založená na účely dosahovania zisku, predstavuje jedinú organizáciu kolektívnej správy autorských práv v Belgicku. Ako taká zabezpečuje najmä výber a rozdeľovanie poplatkov za autorské práva na rozmnožovanie a verejný prenos hudobných diel pochádzajúcich z jej repertoáru. Spoločnosti Weareone.World a Wecandance sú organizátori každoročných festivalov Tomorrowland a Wecandance (ďalej len „organizátori festivalov“). Počas konaní týchto podujatí v rôznych rokoch boli používané hudobné diela pochádzajúce z repertoáru SABAM. Na dosiahnutie toho, aby jej boli zaplatené poplatky, ktoré SABAM z tohto titulu požadovala od organizátorov festivalov, stanovila ich výšku uplatnením jedného z dvoch sadzobníkov, z ktorých si môže vybrať podľa svojho rozhodnutia, t. j. v tomto prípade sadzobník „základnej sadzby“.

Táto základná sadzba sa vypočíta na základe hrubých príjmov z predaja vstupeniek po odpočítaní rezervačných poplatkov a splatných daní, alebo na základe rozpočtu pre umelcov, pokiaľ súčet tohto rozpočtu pre umelcov presiahne hrubé príjmy získané z predaja vstupeniek. Okrem toho základná sadzba používa odstupňovaný paušálny systém sadzieb, ktorý umožňuje usporiadateľovi festivalu získať zľavy v závislosti od počtu hudobných diel pochádzajúcich z repertoáru SABAM skutočne predvedených na udalosti,¹ pokiaľ jej zašle ich zoznam v určenej lehote.

Keďže organizátori festivalov sa domnievali, že takto vypočítané poplatky nezodpovedajú hospodárskej hodnote služieb poskytovaných zo strany SABAM, čím táto spoločnosť porušila zákaz zneužitia dominantného postavenia stanoveného v článku 102 ZFEÚ, namietali proti požadovaným sumám. SABAM sa preto obrátila na Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Obchodný súd Antverpy, Belgicko) s návrhom, aby im bola uložená povinnosť zaplatiť požadované sumy, s ktorými organizátori nesúhlasili, pričom sa odvolávali na nezákonnosť sadzobníka uplatňovaného spoločnosťou SABAM vzhľadom na článok 102 ZFEÚ.

V tomto kontexte belgický súd, ktorému bola vec predložená, rozhodol požiadať Súdny dvor o spresnenie pojmu „zneužitie dominantného postavenia“, čo považuje za nevyhnutné na to, aby sa mohol vyjadriť k dvom sporným častiam predmetného sadzobníka.

Posúdenie Súdnym dvorom

Na spoločnosť kolektívnej správy práv, akou je SABAM, ktorá má monopol na výkon správy autorských práv k určitej kategórii chránených diel na území členského štátu, sa vzťahuje zákaz zneužitia dominantného postavenia v zmysle článku 102 ZFEÚ. Súdny dvor však hneď na úvod zdôraznil, že vnútroštátnemu súdu prináleží so zreteľom na všetky okolnosti príslušnej veci konštatovať, či došlo k takémuto zneužitiu. Pokiaľ ide o poplatky požadované organizáciou kolektívnej správy práv, Súdny dvor pripomenul, že zneužitie stanovením nespravodlivých obchodných podmienok² môže vyplývať z uplatňovania príliš vysokej ceny, pokiaľ táto cena sa zdá byť bez primeraného vzťahu s ekonomickou hodnotou plnenia poskytnutého takouto organizáciou, ktoré spočíva v tom, že používateľ poskytne celý repertoár hudobných diel chránených autorským právom spravovaný uvedenou organizáciou. V tejto súvislosti treba najmä nájsť primeranú rovnováhu tak z hľadiska práva autorov na primeranú odmenu, ako aj z hľadiska oprávnených záujmov používateľov, a to tak, že sa zohľadní nielen ekonomická hodnota služby

¹ V prejednávanej veci tento paušálny systém stanovuje, že sa účtuje jedna tretina alebo dve tretiny základnej sadzby, ak menej ako jedna tretina alebo menej ako dve tretiny predvedených hudobných diel pochádzajú z repertoáru SABAM.

² V zmysle článku 102 prvého odseku písm. a) ZFEÚ.

kolektívnej správy práv ako taká, ale aj povaha a rozsah používania diel, ako aj ekonomická hodnota vytvorená týmto používaním.³ Ak sa teda pomer medzi skutočne znášanými nákladmi a skutočne požadovanou cenou javí ako neprimeraný, musí nespravodlivosť výšky predmetných poplatkov vychádzať z porovnania relevantných údajov, ako sú ceny, ktoré dominantný podnik uplatňoval na rovnakom relevantnom trhu v minulosti, ceny, ktoré taký podnik uplatňoval za iné služby alebo vo vzťahu k odlišným druhom zákazníkov, ako aj ceny, ktoré iné podniky uplatňovali za rovnaké alebo podobné služby alebo za podobné služby na trhoch v iných členských štátoch, avšak pod podmienkou, že sa takéto porovnanie uskutoční na jednotnom základe.

Vzhľadom na tieto úvahy teda Súdny dvor preskúmal dve sporné časti predmetného sadzobníka.

Pokiaľ ide v prvom rade o prípustnosť poplatkov vypočítaných na základe sadzby uplatňovanej na hrubé príjmy z predaja vstupeniek, Súdny dvor najprv pripomína, že sadzobník poplatkov organizácie kolektívnej správy práv založený na percentuálnom podiele príjmov dosiahnutých v rámci hudobného podujatia treba považovať za obvyklé využívanie autorského práva a má v zásade primeraný vzťah s ekonomickou hodnotou plnenia poskytnutého touto organizáciou. To platí aj pre sadzobník poplatkov, o aký ide vo veci samej, ktorý neumožňuje odpočítať od zohľadnených príjmov všetky náklady spojené s organizáciou festivalu, ktoré nemajú vzťah s hudobnými dielami predvedenými na tomto festivale. Súdny dvor v dôsledku toho rozhodol, že stanovenie takéhoto sadzobníka organizáciou kolektívnej správy práv v zásade nepredstavuje zneužívajúce správanie. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že môže byť nielen mimoriadne ťažké objektívne určiť a vyčíslieť náklady, ktoré nesúvisia s predvedenými hudobnými dielami, ale môže to byť aj nákladné, pretože požadované overenia by mohli viesť k neprimeranému zvýšeniu nákladov vynaložených na správu. Podľa Súdneho dvora inak to môže byť len vtedy, ak overenia prislúchajúce vnútroštátnemu súdu odhalia, že poplatky skutočne uložené na základe predmetného sadzobníka sú neprimerané vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, vrátane stanovenej sadzby poplatku a základu, na ktorý sa táto sadzba uplatní.

V druhom rade, pokiaľ ide o zohľadnenie pri výpočte uložených poplatkov tej časti z predvedených diel, ktorá pochádza z repertoáru dotknutej organizácie kolektívnej správy práv, Súdny dvor pripomenul potrebu zohľadniť pri každej sadzbe poplatkov rozsah skutočne použitých hudobných diel chránených autorským právom. V prejednávanej veci sa odstupňovaným paušálnym systémom sadziieb, o aký ide vo veci samej, do určitej miery, hoci nepresne, zohľadňuje tento stupeň rozsahu. Nemožno však vylúčiť zneužívajúci charakter takéhoto systému, ak existuje alternatívna metóda umožňujúca presnejšie identifikovať a kvantifikovať použitie týchto diel bez toho, aby to viedlo k neprimeranému zvýšeniu nákladov na správu. Za týchto podmienok Súdny dvor považuje za prípustné použitie takéhoto odstupňovaného paušálneho systému, pokiaľ sa vnútroštátny súd uistí, že presnejšie určenie tej časti predvedených diel, ktorá pochádza z repertoáru SABAM, nie je možné vzhľadom na preukázané technické alebo hospodárske prekážky.

³ Pozri tiež článok 16 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 84, 2014, s. 72).